

महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम,

कोकणातील अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील “कातकरी”
जमातीतील व्यक्तींच्या घरांखालील जागांच्या समस्यांचे सर्वकष
अभ्यासाकरीता समिती गठीत करणेबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक:बैठक-२०१५/प्र.क्र.२४३/ज-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक: १९ ऑक्टोबर, २०१५

प्रस्तावना :-

कोंकणातील अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील “कातकरी” समाजाच्या वस्तीस्थानांच्या समस्येबाबत मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी राजभवन, मलबार हिल, मुंबई येथे बैठक घेण्यात आली. या बैठकी समयी विभागीय आयुक्त, कोंकण विभाग यांनी कोंकणातील विविध जिल्हयांमध्ये कातकरी समाजाच्या एकूण वस्त्या व त्यामध्ये समाविष्ट असलेली लोकसंख्या या बाबींचे प्राथमिक सर्वेक्षण करून तयार केलेली माहिती सादर केली. त्यानुसार कोंकणातील कातकरी समाजाच्या लोकसंख्येपैकी सुमारे ८० टक्के लोकसंख्या रायगड, ठाणे व पालघर या जिल्ह्यांत वारतव्यास असून बहुतांशी कातकरी समाजातील लोकांच्या वस्त्यांची जागा त्यांच्या नावावर नाही. त्यांच्या वस्त्या असलेल्या जमीनी बहुतेक ठिकाणी इतर खाजगी व्यक्तींच्या मालकीच्या आहेत. त्याचप्रमाणे काही ठिकाणी हया समुहांच्या वस्त्या गायरान जमिनी, शासकीय जमिनी, वन जमिनी किंवा शासनाच्या अंगीकृत उपक्रमांच्या मालकीच्या जमिनींवर स्थित आहेत. कातकरी समाजातील व्यक्तींच्या घराखालील जागा त्यांच्या मालकीची नसल्यामुळे त्यांना विविध अडचणींना सामोरे जावे लागत असल्याचे या बैठकीसमयी निर्दर्शनास आले. त्यामुळे सदर समस्येच्या निराकरणासाठी प्रशासकीय कामकाजाची दिशा व कार्यपद्धती निश्चित करण्याकरीता अभ्यास करून उपाययोजना सुचविण्यासाठी विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. तसेच, कातकरी समाजातील व्यक्तींच्या घराखालील जमिनीचा मालकी हक्क ठरविणे या विषयाचा प्रश्न जलदगतीने सोडविण्याचे निर्देश मा. राज्यपाल महोदयांनी या बैठकीसमयी दिले आहेत.

त्या अनुंंगाने या विषया संदर्भात सर्वकष अभ्यास करून शासनास शिफारस करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, कोंकण यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

उपरोक्त नमूद वस्तुस्थिती विचारात घेऊन, कोकणातील अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील “कातकरी” जमातीतील व्यक्तींच्या घराखालील जागांची समस्या या बाबीचा सर्वकष अभ्यास करण्यासाठी, तसेच या समस्यांचे निराकारण करण्यासाठी प्रशासकीय कामकाजाची दिशा व कार्यपद्धती निश्चित करण्याकरीता, सदर

प्रश्नांचा सर्वकष अभ्यास करुन शासनास उपाययोजनांबाबत शिफारस करण्याकरीता या आदेशान्वये विभागीय आयुक्त कोकण यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

समिती

१. विभागीय आयुक्त,कोकण विभाग	समिती अध्यक्ष
२. मुख्य वनसंरक्षक, ठाणे	सदस्य
३. जिल्हाधिकारी, रायगड	सदस्य
४. जिल्हाधिकारी, पालघर	सदस्य
५. अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे विभाग	सदस्य
६. श्रीमती उल्का महाजन	अशासकीय सदस्य
७. श्रीमती सुरेखा दळवी	अशासकीय सदस्य
८. उप आयुक्त, (महसूल) कोकण विभाग	सदस्य सचिव
०२. सदर समितीच्या गठन आदेशाची प्रत विभागीय आयुक्त, कोकण यांनी सर्व संबंधित सदस्यांना पाठवावी.
०३. विभागीय आयुक्त, कोकण यांनी सदर समितीचे कामकाज तात्काळ सुरु करावे.
०४. विभागीय आयुक्त, कोकण यांनी सदर समितीच्या सर्व संबंधित सदस्यांची तातडीने बैठक आयोजीत करावी. कोकणातील कातकरी या आदिम आदिवासी समाजातील व्यक्तींच्या घरांखालील जागांची समस्या निराकारण करण्याच्या उद्देशाने सदर समितीने अभ्यास करावा.
- या लोकसंख्येच्या मोठ्या समूहातील व्यक्तींच्या घराखालील जागा/जमीन यांची नोंद अधिकार अभिलेखात त्यांचे नावावर करण्याची मागणी आहे. सदर मागणीबाबत महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६, महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन अधिनियम आणि अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारणा नियम, २०१२ इत्यादी सह अन्य संबंधित विविध कायद्यातील तरतूदी व शासनाचे सध्याचे प्रचलित धोरण यांचा सदर समस्या निराकारण करण्याच्या दृष्टिने तौलनिक अभ्यास करावा.
०५. या बाबींवरील सर्वकष अभ्यासांती सदर समस्यांचे निराकारण करण्यासाठी, प्रशासकीय कामकाजाची दिशा व कार्यपद्धती आणि करावयाच्या उपाययोजना याबाबत समितीच्या शिफारशीसह १५ दिवसांच्या कालावधीत शासनास अहवाल सादर करावा.

०६. सदर शासन परिपत्रक आदिवासी विकास विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेताक २०१५१०१९१३१६४२७११९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सुनिल कोठेकर
अवर सचिव, महसूल व वन विभाग

प्रत,

१. मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई. (पत्राने)
२. मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव/वि.का.अ., मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. मा.मंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव/वि.का.अ., मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. मा.राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. मा.राज्यमंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
६. प्रधान सचिव (महसूल) यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मुंबई-३२.
७. सचिव (वने) यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मुंबई-३२.
८. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
९. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, सीबीडी बेलापूर, नवी मुंबई.
१०. सर्व जिल्हाधिकारी / अपर जिल्हाधिकारी, कोकण विभाग,
११. उप आयुक्त, (महसूल) कोकण विभाग, कोकण भवन, सीबीडी बेलापूर, नवी मुंबई.
१२. अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे विभाग, ठाणे.
१३. मुख्य वनसंरक्षक, ठाणे
१४. श्रीमती उल्का महाजन, अशासकीय सदस्य
१५. श्रीमती सुरेखा दळवी, अशासकीय सदस्य
१६. निवासी उपजिल्हाधिकारी / उपजिल्हाधिकारी/ तहसिलदार कोकण विभाग,
१७. उप सचिव (ज-१), यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मुंबई-०५
१८. कक्ष अधिकारी (ल-१), महसूल व वन विभाग
१९. निवडनस्ती (ज-१)